

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

17/1734-42

16. april 2018

Utredning av grensejustering - Nærøy, Leka og Bindal kommuner

Vi viser til tilrådning fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag høsten 2016, samt vedlagte henvendelser fra privatpersoner.

Det har i lang tid vært diskutert kommunetilhørighet for innbyggerne på Austra, som i dag er delt mellom tre kommuner (Nærøy, Leka og Bindal) og to fylker (Trøndelag og Nordland). Flest innbyggere på Austra bor i Bindal kommune, og færrest i Nærøy kommune. Leka er den av kommunene hvor størst andel av innbyggerne bor på Austra.

Kommunene fikk våren 2016 utarbeidet en rapport om grensejustering for Austra. Som en del av utredningen ble det gjennomført en innbyggerundersøkelse av Norstat, som viste at et klart flertall av innbyggerne på Austra ønsket å samles i en kommune. Et flertall av innbyggerne ønsket at det skulle være Nærøy. I etterkant av denne undersøkelsen sendte kommunene et eget spørreskjema til innbyggerne, som viste at et flertall av innbyggerne ønsker å bli en del av Bindal kommune.

Etter at Stortinget 7. desember 2017 vedtok at Leka og Bindal ikke skal slås sammen med Nærøy og Vikna, har diskusjonen om Austra igjen startet lokalt. Departementet har mottatt flere henvendelser fra innbyggere på Austra i etterkant av dette. Av hensyn til innbyggerne og kommunene, mener departementet at spørsmålet om en eventuell grensejustering på Austra bør bli endelig avgjort.

Departementet har fått spørsmål om dette vil bli behandlet som en grensejustering eller en deling. Deling er ifølge inndelingsloven § 3 enten "a) at ein kommune eller eit fylke blir delt i to eller fleire nye einingar, eller b) at ein kommune eller eit fylke blir delt, og dei einskilde

delane blir lagde til andre kommunar eller fylke". Det vil si at deling innebærer at de opprinnelige kommunene blir erstattet med nye kommuner.

Grensejustering innebærer at et område blir flyttet fra en kommune til en annen. Det vil si at det ikke etableres nye kommuner.

Fra 2016 fikk bestemmelsen i inndelingsloven en ny setning om at "departementet kan fastsetje at endring av grensene til eit område skal behandlast som ei grensejustering, dersom området har ein mindre del av innbyggjarane i ein kommune eller eit fylke som skal leggjast til andre kommunar eller fylke etter andre ledd bokstav b." Det vil si at det ved en deling hvor en kommune blir delt og de ulike delene blir lagt til andre deler, kan bestemmes at det skal behandles som en sammenslåing for den store delen og en grensejustering for den lille delen.

Det framgår av forarbeidene til bestemmelsen at "normalt vil 25 prosent av innbyggjarane danne den øvste grensa for når ein del av ein kommune eller fylkeskommune som skal delast etter § 3 andre ledd bokstav b, kan behandlast etter reglene om grensejustering".

Så lenge Leka og Bindal består som egne kommuner, vil en endring av grensene for Leka og Bindal på Austra etter inndelingsloven alltid være å anse som en grensejustering. Nærøy inngår i en sammenslåing og vil ikke bestå som egen kommune. En ev. endring av tilhørighet for Nærøys innbyggere på Austra, vil likevel være å anse som en grensejustering, da det utgjør en liten andel av innbyggerne i Nærøy kommune.

Oppdrag til fylkemannen

Departementet ber med dette Fylkesmannen i Trøndelag, i samarbeid med Fylkesmannen i Nordland, vurdere behovet for og ev. gjennomføre ytterligere utredninger om grensejustering på Austra. Fylkesmannen i Trøndelag, i samarbeid med Fylkesmannen i Nordland, skal deretter komme med en endelig tilrådning til departementet.

Departementet legger til grunn at Fylkesmannen i Trøndelag dekker utgiftene til arbeidet, jf. inndelingsloven § 11.

Dersom fylkesmannen anbefaler en grensejustering, skal et klart og entydig forslag til ny kommunegrense og ev. ny fylkesgrense foreslås overfor departementet. Statens kartverk bør konsulteres om utformingen av forslaget til ny grense.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har myndighet til å avgjøre slike saker, jf. inndelingsloven § 6 og rundskriv H-10/15.

Nærøy kommune er av Stortinget vedtatt slått sammen med Vikna kommune fra 1. januar 2020. Departementet ser det som hensiktsmessig at en eventuell grensejustering gjennomføres på samme tidspunkt som sammenslåing. Det er derfor nødvendig med en rask avklaring.

Departementet ber om endelig tilrådning fra Fylkesmannen i Trøndelag, i samarbeid med Fylkesmannen i Nordland, innen fredag 1. juni 2018.

Departementet er kjent med at det diskuteres et initiativ om en større grensejustering for Bindal. Innenfor tidsfristene for dette arbeidet er det ikke aktuelt å se på et større område enn Austra.

Med hilsen

Med hilsen

Mari Jacobsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Stein Ove Pettersen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Bindal kommune
Fylkesmannen i Nordland
Leka kommune
Nordland fylkeskommune
Nærøy kommune
Trøndelag fylkeskommune

Adresseliste

Fylkesmannen i
Trøndelag

Postboks 2600

7734

STEINKJER